

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

29.03.2021 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

Politika.bg

✓ Васил Велев: С нашите данъци се вдигат заплатите на чиновниците

Населението намалява, а администрацията расте. Така е от 30 години

"Чиновниците не са пострадали по никакъв начин от кризата. Обратното - голяма част работят от къщи, но заплатите им са с повече от 20% вдигнати за сметка на бюджетните разходи. Хората и бизнесът, които плащат данъци и пълнят хазната и с техните пари ще се връщат заемите, с които са вдигнати заплатите на чиновниците, за техните фирми подкрепата липсва", казва в интервю председателят на УС на Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ).

- Г-н Велев, как оценявате антикризисните икономически мерки, предприети от властите през последните 12 месеца, откакто страната е в условията на пандемия?

- Мога да кажа това, което липсва в антикризисните мерки. На първо място не подкрепяме като държава компаниите с голям спад на продажбите. Временната рамка на Европейската комисия дава възможност държавите да поемат до 90% от постоянните разходи на предприятията със спад на продажбите с повече от 30 на сто, по външни причини, каквато е и настоящата криза, свързана с пандемията от коронавируса. Всички разбираме, че спадът не се дължи на лош мениджмънт или технологични причини, а на коронакризата. За това и държавите могат да поемат голяма част от загубите на бизнеса. 30% спад е достатъчен да бъдат подкрепени постоянните разходи на бизнеса - за малки и микропредприятия до 90%, за големи - до 70%.

У нас подкрепяме само затворените предприятия. На ресторанти и фитнеси се поемат 20% от загубените обороти, което най-често е в порядъка от 70 до 90 на сто от постоянните разходи. За свързаните бизнеси с тях, като охрана и доставчици или пък за авиотранспорт, свързан с туризма и съответно заведенията, където спадът е повече от 50% - не се помага, защото те юридически не са затворени, но нямат работа. Именно тези бизнеси, които не са затворени със заповед, са най-зле в момента, защото имат голям спад в приходите и не могат да си покрият постоянните разходи.

- За кои постоянни разходи става дума?

- Това са разходите, които се плащат независимо от това какви са продажбите на един търговец - за охрана, за електроенергия, за местни данъци и такси за битови отпадъци и други. Именно тези харчове убиват компаниите, защото в условията на пандемия и свито търсене те нямат достатъчно приходи. В случая не говорим за човешките ресурси. При тях и в двата случая, по различни схеми 75/0, което е по-добре, или 80/20 се финансират от програмите на социалното министерство.

След поредния ни разговор с министъра на икономиката отново се разбра, че за помощ за бизнеса се разчита основно на средства по оперативната програма за подкрепа на конкурентоспособността, които са свършили. Не се търсят възможности за отпускане на пари от държавния бюджет, както това се прави в повечето други страни от Европейския съюз. Използването на пари от хазната дава по-голяма гъвкавост и отпускането става по-бързо.

- На практика бюджетът не се пипа за икономически мерки, но за увеличаване парите на държавните чиновници се намират пари.

- Да. Така се постъпва за чиновниците, които не са пострадали по никакъв начин от кризата. Обратното - голяма част работят от къщи, но заплатите им са с повече от 20% вдигнати за сметка на бюджетните разходи. Хората и бизнесът, които плащат данъци и пълнят хазната и с техните пари ще се връщат заемите, с които са вдигнати заплатите на чиновниците, за техните фирми подкрепата липсва.

- Това ли е най-острият проблем? Според вас помощта за бизнеса дойде ли навреме?

- Да, това е най-острият проблем - закъснението на обещаните помощи още от първата вълна на пандемията. До малките и средните предприятия те още не са стигнали, а вече сме в третата вълна на кризата. По тази причина фирмите отдавна са в тежко състояние. Въпросните компании чакат финансовата помощ, за да се разплатят с доставчиците си и с държавата за данъците. На практика в повечето случаи тези дълго чакани пари няма да могат да се ползват за нищо друго освен за плащане на дългове, но и те не пристигат. Само до преди дни малките предприятия още кандидатстваха за помощите. Тепърва ще се оценяват проектите им и след това ще тръгне процедурата по класирането, покана и сключването на договори. И ако някой е оцелял, след няколко месеца ще му се платят тия 50 000. За микропредприятията сумите от 3000 до 10 000 вече са разплатени, но за малките и средните още не са пристигнали парите. Това е ситуацията. Когато сме пестеливи за икономиката и разточителни за администрацията, се получава тази картина. Откакто сме в пандемия работните места са намалели със 170 000, основно в туризма, преработващата промишленост и търговията.

- Ако пандемията утихне, има ли надежда за нарастване на инвестициите в реалната икономика? Какви са предпоставките за това?
- За да дойдат инвеститори, трябва подходяща бизнес среда, освен добър данъчен модел, какъвто ние имаме. Необходимо е наличието и на квалифицирана работна ръка. Никой не инвестира в страна, където няма кой да работи. Машините не могат да работят сами. Не съм голяма оптимист. Не само квалифицирани специалисти липсват, но и работници в сферата на обслужването. Да не говорим за индустрията.
- Броят на безработните ще продължава ли да расте?
- За разлика от други сектори в индустрията се чувства възстановяване. За това сме свидетели на преливане на заетост от сектора на услугите и туризма към промишлеността. Проблем обаче е невъзможността тези хора веднага да започнат работа, защото трябва да бъдат преквалифицирани. Надявам се нивото на безработицата да започне да намалява с възстановяването на най-пострадалите сектори.
- Наскоро бяха обявени мерки за осигуряване на квалифицирани кадри? Кога най-рано можем да очакваме ефекта от тях?
- В сферата на образованието има нормално забавяне. Учениците, които са в седми клас сега, докато излязат на пазара на труда, ще минат 5 години. Същият срок важи и за сега започващите да следват във висше учебно заведение. За направените правилни реформи в образованието ефектът ще е видим в близко бъдеще. За това трябва да се акцентира и на обучението за възрастни, които отдавна са излезли от образователната система. Няма обаче голямо желание у самите безработни да се преквалифицират.
- Качеството на човешките ресурси е важно, а също и количеството. Ние нямаме нито количество, нито качество. За това говорим и за трудова имиграция. Трябват стимули за създаване на условия за връщане на квалифицираните българи, емигрирали в чужбина. Не на последно място са нужни и стимули за заселване у нас на хора от българските диаспори зад граница. На базата на добрите европейски практики е необходим и регулиран внос на чужди специалисти. В момента у нас липсват основно квалифицирани кадри на високо ниво, като напр. инженери, и на средното ниво - заварчици, оператори на машини с ЦПУ, майстори строители.
- Казвате, че на първо време е нужно да внесем липсващите ни квалифицирани кадри. От къде?
- Основно от трети страни. За да има кой да работи и да пълни бюджета, защото не може всички да са чиновници.
- Не са ли чиновниците прекалено много за малката ни страна?
- Имам много. Населението намалява, а администрацията расте и това не е от скоро. Прави се от 30 години.
- Какво е мнението ви за състоянието на енергетиката в последните 10-15 години? Правят ли се там нужните реформи?
- Там реформите стават много бавно. Време е да се постигне интеграция на нашия пазар на електроенергия в сегмента „Ден напред“ с европейския. В момента сме като остров и това позволява лесна манипулация на пазара в България. Причината, от една страна, е голямата концентрация на предлагането в БЕХ (държавната енергетика - б.а.), а от друга - в някои търговци, които КЗК никак не може да различи, че са едни и същи хора, действайки под различни фирми. Едно обединение няма да позволи да се манипулира малкият ни пазар на електроенергия. Това е едната реформа, която се отлага постоянно, уж по външни причини. Другата е свързана със „зеления преход“ и с въглищните тецове. Продължаваме да нямаме нотифициран механизъм за капацитет и съответно проведени търгове, за да може държавната помощ за т. нар. американски централи да е в рамките на европейското законодателство. Тя трябва да е 2 пъти по-малко, отколкото е в момента. 300-350 млн. лв. надплащаме (битови и стопански потребители на ток) всяка година спрямо това, което би следвало да бъде като държавна помощ.

Важни обществено-икономически и политически теми

[В. Монитор](#)

✓ Икономическият министър Лъчезар Борисов пред "Монитор": Държавата може да влезе в капитала на авиокомпаниите като антикризисна мярка

Привличаме стратегически инвеститори с по-голяма държавна помощ. През 2020 г. затворените бизнеси са по-малко от годината на растеж 2019 г. За да имаме здрава икономика, трябва да имаме здрави хора, казва в интервю за „Монитор“ министър Лъчезар Борисов.

- Г-н Борисов, бизнесът твърди, че у нас подкрепата получават само затворените предприятия, а фирмите със спад на продажбите са останали зад борда, без помощ в пандемията. Вариант ли е използването на пари от хазната за подпомагане?

- В момента сме в безпрецедентна пандемична криза, реално сме във война. Като министър на икономиката стоям зад всяка една дивизия, зад всеки един полк и рота, която е на първа линия, а бизнесът е част от тази война. Лошото е, че коронавируса атакува и нашето общество. За да имаме здрава икономика, трябва да имаме здрави хора. Пандемията научи целия свят, обществата и всяка една от икономиките, научи страните от Европейски съюз (ЕС), страните от Г-20 и СЗО да работим солидарно и заедно, а не както някои други говорят за противопоставяне. Затова оттук-нататък при тази криза, било то здравна или икономическа, акцентът е върху работата заедно за постигане на синергичен ефект.

Изпълняването на всяко едно искане на бизнеса, зад което аз стоя като икономически министър, се вижда в макроикономическите резултати. България по време на криза приключи 2020 г. по линия на БВП със спад от 4,2%, което е 50 на сто по-добре от средното за ЕС и за еврозоната. България приключи миналата кризисна година с безработица около и под 7%, което ни поставя в ситуация да се сравняваме с други европейски държави, които имат 15-17% безработица и 40% младежка безработица. По време на криза България беше може би единствената държава в ЕС, която запази своето потребление като фактор на икономически растеж. Станахме член на ERM-II и на Банковия съюз на база своите макроикономически показатели и на изпълнението на мерките, които бяха заложили от еврозоната. България беше на едно от първите места по два показателя - държавен дълг, съотнесен към брутен вътрешен продукт като процент, и дефицит, съотнесен към брутен вътрешен продукт като процент. Това означава, че запазахме нашата макроикономическа и финансова стабилност по време на криза, а в същото време проведохме най-либералните противоепидемични мерки, които бяха в баланс с проведените икономически и социални мерки. Именно това ни даде шанс да бъдем на толкова добри позиции в целия ЕС. Спадът у нас е 4,2%, в Испания е около 11 на сто... ние сме много по-добре от Франция, Австрия, дори сме по-добре от Германия по този показател. Това беше заради този баланс между противоепидемични, икономически и социални мерки, които дадоха ефект. Пряко към бизнеса са насочени от икономическото и социалното министерство 1,9 млрд. лева, а още 400 млн. лева са в ход. Междувременно предвиждаме и нови мерки за трансформация.

- *Кои са новите мерки за трансформация, които ще могат да помогнат на сектори като авиосектора, който се обърна към правителството за помощ. Ниски приходи, постоянни разходи са причина компанията да предвещава предстоящи фалити.*

- Продължават всички мерки, които са свързани с ликвидност и подкрепа на бизнеса. Продължават мерките „60 на 40“ и „80 на 20“. В ход е още „Запази ме“, като средствата са в размер на 75% от осигурителния доход на служителите, но реално това е 100% от нетното им възнаграждение. Също така продължава мярката през Националната агенция за приходите (НАП) за административно засегнатите бизнеси във всеки един от периодите на затваряне. Продължава подпомагането от Българската банка за развитие (ББР) с отпускането на кредити без лихви към физически лица, както и за 80% гаранция за кредити на фирми, които са засегнати. Подобна процедура разработихме и през Фонда на фондовете, която също е вече на пазара и имаме поне 8 банки партньори. Именно затова сме осигурили целия ресурс, който е необходим да продължи цялата палитра от мерки, свързани с пряко засегнатите от кризата.

Авиосекторът наистина е един от най-засегнатите не само в България. Проведох среща с министрите на финансите и транспорта. Следва разговор с авиокомпаниите да обсъдим възможностите за тяхната подкрепа, включително и чрез познатия в Европа модел за включване на държавата в капитала на дружествата. Една такава операция не би засегнала пряко показателите на бюджета, а би била помощ за бизнеса. Това е мое предложение, което е дискусийно на този етап. Ще намерим консенсус с колегите министри и по тази тема. За транспортния сектор също така бяха пренасочени 30 млн. лева от Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“, средствата са стигнали до фирмите.

- *Хотелиерите, също силно засегнати от кризата, предлагат цяла палитра от искания. Кои от тях е реалистично да бъдат приложени?*

- Говорейки за туризма и ресторантьорството, трябва да отбележим какво направихме досега. За тези два сектора през НАП разплатихме 80 млн. лева, които достигнаха до 7000 работодателя и 15 000 обекта. 70% от тях са в сектор „Ресторантьорство“. През процедурата за микропредприятия над 20 млн. лева достигнаха вече до фирмите от тези сектори, през процедурата за средни предприятия в ход е вече разплащането и още 20 млн. лева отиват за подпомагане. Предоставихме 10 млн. лева за туроператорите чрез Министерството на туризма. Още около 50 млн. лева бяха инвестирани през централния бюджет за туристическия сектор. Но нека да подчертая, че бизнесът е създаден, за да работи, а не да бъде подпомаган. Ние в тази кризисна ситуация, мислейки за здравето на хората, мислим и за здравето на бизнеса. Според статистика на Агенция по вписванията през кризисната 2020 г. затворените бизнеси, които са изпаднали в ликвидация, са по-малко от годината на растеж 2019 г.

- *Как и кога ще се подпомогнат фирмите, затворени за нови 10 дни с третата ограничителна заповед на здравния министър от 22 март?*

- Мярката през НАП ще бъде с подобен дизайн на съществуващата. Тази седмица ще бъде отворен модулът за кандидатстване в третата фаза за подпомагане на бизнеса. Структурата е по-голямата част от бизнесите, като ресторантьори и хотелиери, да бъдат подпомогнати с 20%, а една част от тях - за чистите търговци с 10% от загубения оборот. Успоредно, докато кандидатстват компаниите, ще очакваме нотификацията от Европейската комисия, защото трябва да следваме правилата, а без нотификация от ЕК за конкретната държавна помощ не можем да пристъпим към изпълнението ѝ.

- *Подготвяте ли промени в схемата за отпускане на безлихвени кредити. Много от получателите ги ползват за погасяване на бързи кредити, а финансовите експерти твърдят, че това крие рискове...*

- Това е пресметнат риск. В момента гарантираните от ББР безлихвени кредити са отпуснати на 37 751 физически лица за 168 млн. лева. По мое предложение Министерският съвет одобри още 100 млн. лева да бъдат използвани по тази процедура, така че да я удължим и отговорим на търсенето. Може би не малка част от тези лица са самоосигуряващи се. Извън това подпомогнахме повече от 1300 малки и средни предприятия с 80% обезпеченост на техните кредити през търговските банки партньори за около 190 млн. лева. Тоест интервенцията през Банката за развитие е около 360 млн. лева. Мерките са разписани до средата на годината, но при наличие на свободен ресурс те ще бъдат удължени.

- *На каква стойност от началото на годината са инвестиционните проекти, насърчени по Закона за насърчване на инвестициите (ЗНИ)?*

- През изминалата година постигнахме рекорд, когато насърчихме проекти за над един милиард лева, с които създаваме 4500 работни места. От началото на 2021 г. имаме насърчени проекти на стойност над 750 млн. лева, а с тях и създаването на 1200 работни места. Сравнено с други години по време на криза, постигаме рекорди по линия на насърчаване на инвестициите. През кризисната 2020 г. потокът на ПЧИ в страната е в размер на 4.2 млрд. лв. което е най-високата стойност за последните 10 години и нараства спрямо 2019 г. с над 1 млрд. лв. България създаде финансова стабилност, което не трябва да доведе до промени в данъчната система. Станахме лидер по нарастване на кредитния рейтинг, по финансова и макроикономическа стабилност. Това ни дава шанса да бъдем по-активни и затова променихме правилника за прилагане на ЗНИ, но амбицията е да променим и самия закон. Така стратегическите и големи инвеститори да могат да влягат в България.

- *Предвиждате нови стимули за привличане на чужди инвеститори?*

- Предвиждаме промяна, така че да може да ползваме Регионалната карта за държавни помощи в ЕС на максимум. За по-голямата част от нашите региони може да предложим 50% интензитет по формулите на ЕС за държавна помощ под формата на кеш грант или инвестиционни стимули. Само за Югозападния регион, в който е София, помощта е 25%. Така ще сме по-атрактивни и да привлечем стратегическите инвеститори. Ще може да скъсим доставките и България да бъде фактор.

ВИЗИТКА:

Роден през 1978 г. в Самоков

Завършва магистратура по макроикономика и счетоводство и финанси в УНСС

Има специализации във Виена, Будапеща, към Световната банка, Американския университет, доктор по икономика е във Висшето училище по застраховане и финанси

През 2002 г. започва работа като главен експерт в Министерството на икономиката. От 2006 г. е началник на различни отдели в министерството

От 2017 - 2020 г. е зам.-министър на икономиката

От юли 2020 г. е министър на икономиката

✓ Пръстов отпечатък сменя банковата карта

Чип в мобилното устройство пази дигитален образ на собственика

Българите вече могат да плащат сметки и да пазаруват в магазина с отпечатък от пръста си. Отпечатъкът е съхранен в микрочип, който се слага в телефона. Това заявиха пред „Телеграф“ от БНБ.

„Използваните методи за отдалечена идентификация доскоро включваха само комбинация от потребителско име и парола и въвеждане на еднократен код, получен чрез есемес или генериран от софтуерен или хардуерен тоуکن устройство. С отпечатъка обаче вече няма да е така. Той се съхранява в микрочип в мобилния телефон“, заявиха от БНБ.

Сензори

Съвременните мобилни телефони са снабдени със сензори за сканиране на пръстови отпечатъци или лицево разпознаване, които позволяват на клиентите да се идентифицират лесно и сигурно пред своя доставчик на платежни услуги, когато желаят да направят плащане - както в интернет, така и във физически магазин. Разработването на конкретно техническо решение за плащане с биометрия зависи от стратегията на всеки доставчик на платежни услуги - няма нормативно задължение за въвеждането му. Към момента обаче сме свидетели, че почти всички участници на пазара вече предлагат такива мобилни приложения. Тяхното широко използване зависи от интереса на самите клиенти, като единственото техническо ограничение би могло да бъде дали устройствата им са снабдени с необходимата актуална версия на операционната система и съответните биометрични сензори“, допълниха от БНБ.

Биометрия

Биометрията спада към т. нар. непредаваеми елементи за задълбочено установяване на идентичността. Начинът, по който се извършва идентификацията, обикновено включва запазване в специален чип на мобилното устройство на криптирана информация за биометричните особености на клиента - нещо като дигитален образ - пръстовия отпечатък, лицето или ириса на клиента, допълниха експерти от БНБ. По думите им всеки път, когато плащаме с отпечатъка, информацията от биометричния сензор се „сверява“ със съхранявания в устройството криптиран образ на биометрията на клиента. Ако те съвпадат, мобилното приложение получава положителен резултат от идентификацията. Информацията за клиентската биометрията не се предава до доставчика на платежни услуги, а проверката за идентичност се прави локално, в самото устройство, успокоиха от БНБ.

Ако си сменим телефона, при инсталиране на приложението се изисква допълнителна верификация. Тя може да включва въвеждане на потребителско име и парола за електронното банкиране, както и специален еднократен код, който се получава от доставчика на платежни услуги в офис или дистанционно чрез есемес съобщение.

Дава удобства, но крие и рискове

Използването на електронно и мобилно банкиране предоставя много удобства на клиентите, но крие и съответните рискове. Препоръчваме на хората да проявяват предпазливост към всяко електронно писмо, което се твърди, че изхожда от техния доставчик на платежни услуги, и да сравняват внимателно данните за имейл адреса на изпращача. Ако получат съобщение за блокирана сметка, да не въвеждат своите парола и еднократни кодове, получени чрез есемес, в съдържащите се в писмото линкове, а своевременно да се свържат с центъра за обслужване на клиенти или да отидат незабавно във физически офис на банката, обясниха от БНБ.

Подуправителят на БНБ Нина Стоянова: Работи се по сигурността на електронните преводи

Мобилните телефони стават мултифункционални устройства, които са винаги с нас и съответно могат да бъдат използвани за безконтактни плащания в магазина или за нареждане на преводи през интернет, като се постига високо

ниво на сигурност посредством използването на вградените в тях биометрични сензори за идентификация с пръстов отпечатък или лицево разпознаване“. Това заяви пред „Телеграф“ подуправителят на БНБ Нина Стоянова. През последните години електронните платежни услуги и по-специално повишаването на тяхната сигурност са в центъра на усилията както на финансовите институции, така и на надзорните органи в Европа. „Законодателството изисква при иницирането на електронно плащане да се извършва идентификация на клиента чрез използването на поне два независими елемента, спадащи към следните категории: знание, притежание и характерна особеност“, посочи Нина Стоянова. По думите ѝ доставчиците на платежни услуги се стремят да разработят процеси за установяване на идентичността на клиента, които, от една страна, да гарантират сигурността, а от друга - да бъдат лесни за използване и да не затормозяват клиентите. Новости се очакват при предоставянето на вече познатите на клиентите услуги като кредитни преводи и плащания с карта, особено в интернет.

✓ **Здравен сертификат в ЕС – от 15 юни**

Единен здравен сертификат в ЕС ще бъде достъпен за гражданите на общността от 15 юни. Това обяви Тиери Бретон, еврокомисар по въпросите на вътрешния пазар, който контролира политиката на ваксинация в Европейската комисия, цитиран от АФП.

"Той ще бъде достъпен от 15 юни в цяла Европа. Сертификатът не е задължителен, но авиокомпаниите може да го изискат", каза Бретон по LCI TV.

"Документът ще съдържа името на собственика, датата на раждане, номера на паспорта, както и информация дали е бил ваксиниран и с какво лекарство и дали е болен или не", каза той.

При липса на такъв сертификат, както отбелязва еврокомисарят, пътникът ще трябва да се подложи на тест за коронавирус.

[БНТ](#)

✓ **За добър летен сезон: Възможна ли е масова ваксинация в туристическия бранш?**

С оглед на сегашната ситуация, от туристическия бранш у нас очакват по-слаб летен сезон от предишния.

Единственото нещо, според тях, което може да спаси лятото, е масова ваксинация на работниците в сектора. Така, както решиха да направят в Гърция - задължителните ваксинации в туризма там започват само след седмица - от 1-ви април.

Екип на "По света и у нас" се срещна с хора от бизнеса - попита ги дали и как биха накарали служителите си да се ваксинират задължително.

Станислав Стоянов е собственик на хотел в "Златни пясъци" край Варна. Притеснява се, че сезонът край морето това лято ще бъде слаб, тъй като кризата с коронавируса се задълбочава.

"Препоръчвам на всички служители в бранша да се ваксинират, това е с цел ние да се предпазим и да гарантираме, че самите гости ще се чувстват спокойни и сигурни, и ще спрем най-вече тази Ковид криза", казва той.

Според представители на бранша, за да има добър туристически сезон, страната ни трябва да бъде призната за зона, свободна от COVID-19.

"Всички държави около нас работят активно по ваксинацията и ние трябва да сме конкурентоспособни. За да дойдат туристите в България, то трябва да има условия за това, а това е ниска заболяемост", коментира председателят на Варненската туристическа камара Илин Димитров.

Не се очаква обаче ваксинацията да се превърне във водещ критерий при наемането на персонал. Намирането на кадри продължава да е сред основните проблеми за бизнеса.

"Работодателите почти нямат избор, дори имаме отлив от кадри, така че дали са ваксинирани, или не, те са добре дошли", допълни Димитров.

"Трябва да ги разделяме на можещи и не можещи, защото на нас ни трябва кадри, които могат да работят", каза Павлин Косев, който е управител на хотел и председател на Варненската асоциация на ресторантьорите и хотелиерите.

"Дори това, че не е ваксиниран, това няма да е пречка, той ще бъде нает за сезона", каза и Станислав Стоянов, собственик на хотел.

Очаква се първите туристи по Северното Черноморие да пристигнат у нас за Великденските празници, когато официално ще бъде открит и летният туристически сезон. За първите гости се подготвят и летищата във Варна и Бургас. Те са първите у нас, които получиха здравна акредитация от Международния съвет на летищата за безопасна среда от COVID среда. А това е важна стъпка за възстановяване на дейността им.

✓ **ЦИК: Сроктът за обявяване на окончателни резултати от изборите ще бъде спазен**

Ще бъдат ли обявени в срок резултатите от вота е един от често задаваните въпроси заради усложнената епидемична обстановка, в която хората под карантина ще гласуват с подвижни избирателни секции, заради увеличената възможност за машинно гласуване - в над 2/3 от секциите в страната - и не на последно място големият брой желаещи да влязат в новия парламент.

4-дневният срок за обявяване на окончателните резултати ще бъде спазен - заяви за БНТ председателят на ЦИК Александър Андреев. За да стане възможно това, от "Информационно обслужване" ще увеличат броя на операторите, които въвеждат данните от изборните протоколи.

От фирмата са се договорили за това с ЦИК, след като предупредиха, че ще им е необходимо повече време от заложеното по закон за компютърната обработка на протоколите. Важно е да знаете също, ако сте болни или под карантина, че срокът за подаване на заявление за гласуване с мобилна секция, е до 31 март.

✓ **Необходими са спешни инвестиции в електроразпределителната мрежа**

Това ще запази 440 000-620 000 работни места на година в ЕС, изчислява Monitor Deloitte

Европейските електроразпределителни мрежи ще се нуждаят от 375-425 млрд. евро инвестиции до 2030 г., за да бъдат подготвени за бъдещето, а тези инвестиции ще запазят хиляди работни места. Това показва първият анализ за нуждата от инвестиции в електроразпределителните мрежи на ЕС, озаглавен „Свързване на точките – инвестициите в електроразпределителните мрежи за захранване на енергийния преход“ (Connecting the dots: Distribution grid investment to power the energy transition), който е направен от Euroelectric в сътрудничество с E.DSO и подкрепата на анализаторите от Monitor Deloitte.

Анализът установява, че до края на десетилетието инвестициите в мрежите трябва да нарастват с 50-70% в сравнение с предишното десетилетие. Интересът към електроразпределителните мрежи напоследък все повече нараства заради значението, което придобива навременната модернизация на континенталната електрическа инфраструктура. Според Euroelectric електроразпределителните мрежи са гръбнакът за дигиталния и енергиен преход, който всички политици припознават в своите платформи като ключов за просперитета на населението. Именно мрежите са от решаващо значение за непрекъснатото и надеждно електрозахранване и осигуряват възможности за предоставяне на нови услуги за потребителите. Бъдещият дигитализиран свят всъщност ще зависи от надеждната инфраструктура, по която електричеството ще достига до умните електроуреди и до дигитализираните системи.

До края на десетилетието инвестициите в мрежите трябва да нарастват с 50-70% в сравнение с предишното десетилетие. Най-много инвестиции, според анализа, трябва да се направят за модернизация на мрежите, защото те прогресивно остаряват. Проучването установява, че една трета от мрежите в ЕС са на възраст над 40 години. До 2030 г. този дял се очаква да надмине 50%.

Макар че всяка година в мрежите в страните от ЕС трябва да се вложат по 34-39 млрд. евро – с 50-70% повече отколкото са били инвестирани през 2019 г. - пред политиците и регулаторите остава предизвикателството да намерят подходящата рамка и тарифна политика спрямо цените на електроенергията и мрежовите услуги.

Освен това социалните ползи по отношение на устойчивостта, икономиката и конкурентоспособността, които ще донесе преходът, ще надвишат икономическия ефект от цените, смятат експертите. Според изчисленията им ЕС би могъл да спестява на година по 175 млрд. долара от вноса на изкопаеми горива и по този начин да намали средните разходи за електричество в съюза с 28-37 млрд. евро в дългосрочен план.

Проучването на показва, че близо 90% от инвестициите, или 30-35 млрд. евро на година, могат да бъдат усвоявани от производителите и доставчиците на услуги на вътрешния пазар на ЕС, което пък ще допринесе за възстановяването на икономиката след пандемията. Най-общо, инвестициите в разпределителните мрежи могат да гарантират запазването на между 440 000 и 620 000 работни места на година в ЕС-27 плюс Великобритания.

„Инвестициите в мрежите са спешно необходими за осъществяване на енергийния преход и те съдържат огромен потенциал за разкриване на нови работни места. С правилните решения ние можем да превърнем 20-те години на XXI век в десетилетието на ЕРМ“, смята генералният секретар на Euroelectric Кристиан Руби.

Мнението на експертите обаче силно контрастира с фактите в България. В началото на годината Институтът за енергиен мениджмънт предупреди, че мрежовите цени в България остават устойчиво най-ниски в ЕС. В размер на 0.0256 евро/кВтч те са 3-4 пъти по-ниски отколкото в Белгия, Лихтенщайн и Германия и 2 пъти по-ниски от средните за ЕС-28. Този факт се запазва въпреки, че всяка година българските мрежови оператори – ЧЕЗ, ЕВН и Енерго-Про – настояват да им бъдат одобрявани от енергийния регулатор КЕВР по-големи вложения в мрежите. Ако все по-високите изисквания към мрежите в следващите десетилетия не намерят своето решение чрез съответни ценови решения и регулаторни интервенции, България силно може да изостане в прехода към цифрова икономика, който политиците така щедро обещаваха. А очевидно това може да означава и хиляди пропуснати възможности за работни места в периода на постпандемичното възстановяване на икономиката.

С пълния доклад [може да се запознаете тук!](#)

✓ **Сигурността на сътрудничеството все още е от значение за ЕС и Русия**

Рефлексивното прибягване до санкциите като панацея няма да засили способността на блока да служи като ефективен пазител на континенталния ред и сигурност

Отношенията между Европейския съюз (ЕС) и Русия изглежда са в най-ниската си точка след украинската криза от 2013-2014 г. Върховният представител на ЕС по въпросите на външната политика изразява съмнения дали Москва продължава да се интересува от конструктивни отношения с Брюксел след противоречивото му посещение в Кремъл миналия месец. Въпреки „селективната ангажираност“, която е сред петте водещи принципа на ЕС за отношения с Русия, в момента и двете страни не проявяват почти никакъв апетит за сътрудничество на високо равнище или по-нататъшни опити за възстановяване на отношенията им, пише в анализ за онлайн изданието EurActiv.com на Захари Пайкин, изследовател по външната политика на ЕС в Центъра за европейски политически изследвания в Брюксел (CEPS), и Александра Мартин, ръководител на офиса на GLOBSEC в Брюксел.

Настоящата липса на стратегическо сътрудничество между Брюксел и Москва не отменя дългосрочното значение на кооперативната сигурност в Европа, посочват анализаторите. Макар че през последните години доверието се разпадна и международните споразумения бяха нарушени, остава ключов въпрос: Съществува ли зона на възможно споразумение

за справяне с противопоставянето и геополитическите амбиции, като същевременно се защитават интересите на сигурността и на двете страни?

По пътя на авторитаризма, по който Русия е поела, намирането на равновесие между твърдост и протегнатата ръка се оказва все по-трудно. През последните седмици се появиха призови за засилване на стратегията на ЕС за Русия.

Тъй като руският външен министър Сергей Лавров определя ЕС като „ненадежден партньор“, а мнозина в Москва вярват, че Европа е възложила сигурността си на САЩ, Европа, която изглежда по-„суверенна“, наистина може да има по-голям шанс да предизвика уважението на Русия, смятат анализаторите.

В сегашното противоречие между Русия и Запада обаче и двете страни вярват, че времето е на тяхна страна. Кремъл вижда разединението на Запада като знак, че либералният международен ред е изправен пред екзистенциална криза. Междувременно много западници предвиждат неизбежен руски упадък предвид недиверсифицираната икономика на страната и намаляващото население.

Дали тези прогнози са точни – това не е толкова важно, защото и двете страни остават неподатливи на компромиси относно идеалната си визия за общеевропейска сигурност. Нику Попеску от Европейския съвет по външни отношения е прав да подчертае, че ЕС трябва да „се справи с [днешната] Русия, а не с тази от 2050 или 2070 г.“, но трябва да се вземат предвид и дългосрочните последици за сигурността.

Държавите членки на ЕС са различни по размер, мощност, географско местоположение, възприемане на заплахи и историческа памет. Все пак ЕС все още се стреми да бъде геополитически участник. Това изисква доверие и единство във властта, както и способност да се държиш като възрастен, когато е необходимо.

Рефлексивното прибегване до санкции като панацея, дори когато те са имали ограничени резултати в промяната на поведението на Русия през последните седем години, няма да засили способността на ЕС да служи като отговорен и ефективен пазител на континенталния ред и сигурност.

САЩ и ЕС виждат Русия като заплаха за европейската структура, основана на правила, докато Русия се чувства изключена от основните компоненти на евроатлантическия ред за сигурност. Ситуацията е същински структурен конфликт, който обикновените политически инструменти трудно ще отстранят. Поради това на заседанието на Съвета този месец държавите членки трябва да имат предвид три неща, посочват анализаторите.

Първо, при липсата на настоящи и близки бъдещи перспективи за съществена ангажираност с Москва страните трябва да сдвоят всички твърди мерки спрямо Русия с пропорционална и интелигентна демонстрация на сдържаност. Например, това може да бъде постигнато чрез настояване за по-дълбока интеграция с Украйна, Молдова и Грузия, като същевременно се смекчи прибегването до санкции.

Държавите членки трябва да бъдат внимателни, за да гарантират, че преследването на по-ефективна, стабилна и автономна външна политика на ЕС не задълбочава съществуващите геополитически разломи.

Второ, когато отговаря на заплахите за сигурността днес и утре - включително неразпространение и контрол на оръжията, транснационални престъпления, тероризъм, изменение на климата и пандемии, големи движения на хора или асиметрични конфликти в периферията, ЕС не може да се справи с това сам. Макар че някои бързи решения могат да бъдат постижими, не може да се избегне сътрудничество и смислен диалог с Русия по въпросите за Сирия, Либия или Иран. Русия присъства и ние, Западът, трябва да се научим как да говорим с нея, дори когато ценностите са диаметрално противоположни.

Трето, въпреки че лидерите на ЕС могат да обмислят как да отговорят на непосредствените опасения, те също не трябва да изпускат от поглед необходимостта от дългосрочно мислене. Последователното определяне на приоритетите на краткосрочните императиви често се противопоставя на появата на съществена обща външна политика. За тази цел трябва да се изготви пътна карта от политически стъпки и мерки за изграждане на доверие, които в крайна сметка да доведат до провеждането на среща на високо равнище за европейската сигурност до 2025 г. - 50-годишнината от заключителния акт от Хелзинки.

Целта на такава среща на върха не би била да се постигне съгласие за нов набор от правила за европейския ред за сигурност, а по-скоро да се потвърди колективно значението на принципното сътрудничество в евроатлантическия регион.

Европейският ред за сигурност остава крехък и фрагментиран. Във все по-сложен и многополюсен свят традиционните споразумения за контрол на оръжията ще стават по-спорадични и показателите за взаимно доверие ще бъдат по-трудни за дешифриране. Не трябва обаче да се стига до голяма война, за да се възстанови или изгради нова европейска система за сигурност.

Въпреки трайните предизвикателства в отношенията между Брюксел и Москва, подходът за сътрудничество към континенталната сигурност остава жизнеспособен път към по-силен, по-устойчив и по-способен ЕС, заключават авторите на анализа.

[БНР](#)

✓ Икономическите сектори, затворени заради Covid, могат да кандидатстват за държавна помощ

Икономическите сектори, които са затворени заради сегашните ограничения, могат да кандидатстват от тази седмица за държавна помощ. [Това съобщи за БНР министърът на икономиката Лъчезар Борисов:](#)

"Успоредно, докато кандидатстват компаниите, ще очакваме нотификацията от ЕК, защото без нотификация за конкретната държавна помощ не можем да пристъпим към изпълнението ѝ".

Министър Борисов каза, че по-голямата част от бизнесите ще бъдат подпомогнати с 20%, а останалите - с 10 на сто от загубения оборот.

Подпомагането е през Националната агенция за приходите.

✓ **Документите по мярката за хуманно отношение към животните - със запазен час**

Фермерите, които ще кандидатстват за финансиране по мярката за хуманно отношение към животните, трябва да си запазят предварително час за подаване на документите, съобщават от Фонд „Земеделие“.

За целта в следващите 10 дни те трябва да се свържат със съответната областна дирекция на фонда.

Запазването на часове е задължително и се прави за удобство на кандидатите и за да се гарантират безопасни условия на работа предвид Covid кризата и съпътстващите я ограничения.

За да си резервират час, стопаните трябва да се обадят по телефона или да изпратят имейл в дирекцията по местонахождение на фермата.

Самото подаване на документи започва на 8 април.

От фонд "Земеделие" информират, че фермерите, поели през 2017 година доброволни 5-годишни ангажименти, могат да увеличат броя на животните, одобрени за подпомагане с първото заявление, а животновъдите, които кандидатстват за пръв път сега, не поемат многогодишен ангажимент.

Още преди подаването на заявления за финансиране стопаните трябва да актуализират данните за отглежданите от тях животни в системата на Агенцията по храните.

✓ **Чехия въвежда допълнителни изисквания за пристигащите от България**

Чехия въвежда от днес допълнителни изисквания за пристигащите от България.

Необходими са предварително попълване и изпращане на електронен Формуляр на пътуващия, PCR тест отпреди не повече от 72 часа. Не по-рано от 5 дни и не по-късно от 14 дни след влизането в страната, следва нов PCR. До получаването на резултатите от него гражданите са длъжни да се самоизолират.

Исключенията от тези правила важат за работниците в международния транспорт и за трансграничните работници, но не и за транзитно преминаващите в посока Германия.

За тях ще се изисква антигенен или PCR тест, не по-рано от 36 часа преди това.

[Словения затяга граничния си режим](#). От днес се позволява влизане в страната само с отрицателен PCR тест. Страната влиза в локдаун от 1 до 11 април.

✓ **Контейнеровозът „Евър Гивън“ е започнал да се движи**

Гигантският контейнеровоз „Евър Гивън“, който блокираше Суецкия канал близо седмица, е започнал да се движи днес, предаде АФП, позовавайки се на сайтове за проследяване на морския трафик.

Кърмата на плавателния съд се е преместила от западния бряг. Информацията бе потвърдена от източник на канала.

Десет гигантски влекача стабилизират плавателния съд, който беше частично освободен, след като багери изкопаха над 30 000 кубични метра пясък и канал с дълбочина 18 метра около кърмата му.

„Евър Гивън“ ще премине през предварителни проверки преди да бъде преместен.

400-метровият съд, който тежи 200 000 тона, заседна във вторник сутринта наред силни ветрове и пясъчна буря, която влошаваше видимостта.

Суецкият канал е един от най-натоварените маршрути и блокирането му от контейнеровоза доведе до огромни търговски загуби.

Около 12% от глобалната търговия преминава през 193-километровия канал, който свързва Средиземно с Червено море и осигурява най-кратката морска връзка между Азия и Европа.

Очаква се в близките часове корабът да се върне на вода и да освободи Суецкия канал.

Близо 370 кораба изчакват от двете страни на съоръжението, за да преминат, а загубите за световната търговия се изчисляват на около 10 милиарда долара на ден.

Петролните фючърси започнаха да поевтиняват след позитивната информация. И сортът "Брент", референтен за европейския пазар, и лекият американски суров петрол изгубиха около 2% от стойността си.

[В. Труд](#)

✓ **Външният държавен дълг нарасна с 36% за година**

Брутният външен дълг на страната в края на януари е 37,613 млрд. евро (58,4% от БВП), като намалява с 832,2 млн. евро в сравнение с края на 2020 г. Но в рамките на година дългът нараства с 2,298 млрд. евро, обявиха от БНБ.

Брутният външен дълг на сектор "Държавно управление" в края на януари е 7,396 млрд. евро. За година външните задължения на сектора се увеличават с 1,958 млрд. евро (+36%), показват данните на БНБ. Това се дължи на пуснатите през септември миналата година държавни облигации на международните пазари в размер на 2,5 млрд. евро.

Външните задължения на сектор "Банки" са 4,486 млрд. евро. Спрямо януари миналата година те намаляват със 155,3 млн. евро.

Външните задължения на "Други сектори" са малко над 11 млрд. евро, като за година се понижават със 150 млн. евро.

В края на януари вътрешнофирменото кредитиране, получено от компании в чужбина, е в размер на 14,67 млрд. евро, което е с 644,3 млн. евро повече спрямо нивото преди 12 месеца.

През януари 2021 г. полученото външно финансиране е в размер на 126,3 млн. евро, при 300,8 млн. евро за същия месец на миналата година. Извършените плащания по обслужване на брутния външен дълг през първия месец на годината са 978,4 млн. евро, при 642,7 млн. евро през за януари 2020 г.

✓ Пазарът на труда ще се възстановява по-дълго

След изтичане на антикризисните мерки

За десет години нетният дълг нараства с над 13,1 млрд. лв.

Увеличените разходи за труд будят притеснение

Националният статистически институт обяви данните за разходите за труд на работодателите, които допълниха показателите относно развитието на трудовия пазар в България през 2020 г. Това е поводът за кратък преглед на случилото се в тази област през периода на криза.

Разходи за труд

В средносрочен период най-висок растеж на разходите за труд се реализира в областта на образованието. Той надвишава 70% през периода 2016-2020 г. в резултат от политиката на правителството за повишаване на учителските заплати. На следващите места са държавното управление, здравеопазването, административните дейности, транспортът и складирането, където темповете на нарастване надвишават средния, който е 45,5%.

През 2020 г. най-бързо растат общите разходи за труд при операциите с недвижими имоти (22,6%), образованието (15,9%), здравеопазването (13,1%), държавното управление (12,2%) и комуналните услуги (10,1%). Докато в здравеопазването епидемичната обстановка увеличава търсенето на персонал и повишаването на заплатите е логично следствие от това, то високите растежи в образованието и държавното управление са оправдани най-вече от гледна точка на предстоящите избори. В нито една от тези области не беше реализирана реформа, която да се съчетае с по-високи заплати и по този начин да се постигнат по-добри резултати.

За съжаление нито в държавното образование, нито в държавната администрация могат да се отбележат някакви успехи освен значителното усвояване на средства. От гледна точка на конкурентоспособността на икономиката това не създава ползи от тези действия. Това са услуги, насочени най-вече към вътрешния пазар, но те не подпомагат краткосрочното икономическо развитие.

Проблемът е, че подобни увеличения имат действие за всички години напред, след като веднъж са приети. Тоест те представляват допълнителна тежест за бюджета, както през 2020 г., така и за всяка година след това. Осъществено през първото тримесечие на годината правителството взе 800 млн. лв. от вътрешния дългов пазар, като по 5-годишните емисии беше реализирана отрицателна цена на финансиране, което означава, че всъщност инвеститорите ще получат по-малко, отколкото са вложили. Само че опитът за 10,5-годишна емисия не се получи, като условията от аукциона се оказаха неизгодни за Министерството на финансите.

Масивната парична емисия, която се извършва от почти всички централни банки по света, все още не се отразява в потребителските цени, но води до надуването на балони в цените на финансови активи, като акции и криптовалути и отчасти при недвижимите имоти. Въпреки това на дълговите пазари все още не са се формирали очаквания за повишаване на темпа на инфлация през следващите месеци, което е видимо според резултатите от последните емисии и на местния, и на международните пазари. Например Гърция успя да пласира 30-годишна емисия и постигна цена на финансиране под 2% годишно.

При възникване на инфлационни очаквания и последващо ускоряване на темпа на инфлация едно от обичайните действия от страна на централните банки е затягане на паричната политика чрез повишаване на лихвените проценти и забавяне на нарастването на паричното предлагане. Това може да се окаже твърде лоша новина за трудовите пазари по целия свят, тъй като подобни събития често дават началото на икономически кризи. Дори малко увеличаване на лихвените проценти и достигането на положителни стойности ще допринесе за повишаване на разходите за обслужване на дълговете. При настоящото ниво на задлъжнялост на икономиките и правителствата това може да се окаже твърде тежка задача за някои от тях, в резултат от което да започне процес на фалити и освобождаване на работници, което да понижи заетостта.

Заплати

Най-високи са заплатите в частния сектор в дейностите от областта на информационните и комуникационните технологии, където през 2020 г. те достигат 40 775 лв. годишно, следвани в непосредствена близост от финансови и застрахователни дейности в общественния сектор (държавните банки), където средните заплати са 40 220 лв. Всъщност в посочените дейности се отбелязват най-големите разлики между заплащането в общественния и в частния сектор. Докато при финансовите дейности предимството е за работещите в общественния сектор (с 52% по-високи заплати), то при информационните и комуникационните технологии разликата е в полза на частния сектор (2 пъти по-високи заплати).

Заплатите са по-високи в общественния сектор в дейностите строителство, търговия, транспорт, складиране и пощи, хотелиерство и ресторантьорство и образование. Вероятно причината за това е отчитането на по-ниски доходи в частния сектор от действителните в посочените дейности с цел избягване на данъчно облагане. Всъщност част от заетите в образователната система са едновременно и в общественния, и в частния сектор, тъй като освен с официалната си заетост са ангажирани и с т. нар. частни уроци, доходите от които често не се облагат с данъци и осигуровки, тъй като не се декларират от получателите си. Такива практики има и в други области.

Най-висок темп на растеж през 2020 г. е реализиран при възнагражденията в частния сектор в областта на недвижимите имоти (19,2%), следвани от добивната промишленост (15,5%) и здравеопазването (13,9%). Това са единствените области, където се отбелязват двуцифрени растежи. При общественния сектор най-висок растеж е регистриран при професионалните дейности (16%), в образованието (15,2%), държавното управление (13,1%), здравеопазването (12,9%), административните дейности (12%) и т. н. Средно за общественния сектор нарастването е с 11,4%, докато в частния сектор е 8,7%.

Спад в заплатите е налице единствено в добивната промишленост в обществения сектор (-1%), където са около 1/6 от наетите в тази дейност, и в частния сектор в областта на културата, спорта и развлеченията, където са над половината наети (-3,5%).

Всъщност описаното развитие може да бъде разглеждано като благоприятно, само че когато се случва в период без криза. Тогава повишаването на работните заплати и на разходите за труд би било логично и би допринесло за конвергенцията. По време на криза обаче такава развитие буди притеснение. Основание за това дава предходната криза. Тогава през 2009 г., въпреки същественото забавяне на темпа на нарастване на заплатите в номинално изражение, в реално изражение отново се реализира висок растеж на реалната работна заплата и относително малък спад на заетостта. Следващите години обаче се характеризираха със забавени растежи и в номинално, и в реално изражение на заплатите и продължаващ спад на заетостта.

Подобно развитие може да се очаква и през настоящата криза. Въпреки забавянето в номинално изражение спрямо предходните години в реално изражение растежът на работните заплати през 2020 г. е най-висок след 2016 г., което се съчетава с неголям спад на заетостта в сравнение с останалите измерения на кризата. Някои факти дават основание да се очакват по-нататъшни неблагоприятни ефекти за пазара на труда в бъдеще. Изтичането на мораториумите по банковите кредити ще създаде проблеми с обслужването на кредитите. Очакваното повишаване на разходите за труд, както и поскъпването на суровините на международните пазари в период на намаляваща добавена стойност, означава вероятно, че съвкупното предлагане ще се понижава. Фирмите ще се опитват да ограничат производствените разходи, което ще се случва чрез фондовете за работна заплата.

Предходната криза показва, че търсенето на равновесие на трудовия пазар се случва в по-голяма степен чрез намаляване на заетостта спрямо понижаването на работните заплати. Това, което се случи тогава, е забавяне на темпа на нарастване на заплатите вместо понижаването им, което би позволило поддържането на по-висока заетост. По този начин обаче процесът на освобождаване на работници продължи по-дълго, а след това създаването на нови работни места отне повече време. Според коефициента на заетост предкризисното ниво от 50,8% от населението над 15-годишна възраст през 2008 г. е надвишено едва през 2017 г. (51,9%). Тоест възстановяването на трудовия пазар, според този основен показател, е отнело 8 години. Това се съчетава с отрицателен естествен прираст и емиграция към други държави, които водят до намаляване на населението в тази възрастова група. Така броят съществуващи работни места през 2017 г. за достигането на посочения коефициент на заетост е с над 200 хил. по-малък отколкото е бил през 2008 г.

Европейската комисия публикува отчет по програмата SURE, която е насочена към трудовите пазари в държавите от Европейския съюз. В него се отбелязва, че България е ангажирала досега ресурс от 1 млрд. лв., който е предназначен за подпомагане запазването на работни места за наети лица, докато средства за самонаетите лица не са били предвидени, нито за реформи на пазара на труда. Според отчета средствата все още не са изплатени към държавния бюджет, изглежда това ще се случи след пълното изразходване на първоначално обявените ресурси за мярката 60/40.

Според данните на Националния осигурителен институт към 25 март по тази програма са изразходени над 988 млн. лв. от предвидените 1 млрд. лв., като са подпомогнати общо над 1,43 млн. работни места. Това означава, че средно на месец за периода на действие на мярката е подпомогнато спасяването на около 119,5 хил. работни места.

Като цяло позитивно изглеждащите данни за развитието на трудовия пазар през 2020 г. всъщност се основават на някои фактори, за които е трудно да се предвиди докога ще продължат да действат. Подпомагането на запазването на заетостта чрез мярката 60/40, за която предвидените средства на практика са изчерпани, мораториумите върху кредитите и силно експанзивната парична политика влияят позитивно върху заетостта в българската икономика понастоящем. Само че тази ситуация може силно да се промени в зависимост от прекратяването на тези мерки, а възстановяването на трудовия пазар след това отново да изисква продължителен период от време, както се случи след предходната криза.

✓ Пристигнаха нови дози от ваксината на "Пфайзер"

31 590 дози от ваксината на "Пфайзер" пристигнаха у нас тази сутрин и вече са във фризерите.

Ваксините ще бъдат разпределени към регионалните здравни инспекции в страната, но дали ще обхване масовата ваксинация предстои да разберем. В момента тече втора и трета фаза на ваксинацията. Преобладаващата ваксина е на "АстраЗенека".

До края на седмицата трябва да пристигнат над 51 000 на "Модерна" и още над 150 000 на "Астра Зенека".

През април се очакват и първите доставки на ваксината на "Джонсън и Джонсън".

[Bloomberg TV Bulgaria](#)

✓ Членовете на АЦБ не намират единно мнение относно икономическите перспективи

Докато главният икономист на институцията очаква рязко възстановяване други банкери са по-предпазливи в прогнозите си

С нарастващата увереност, че възстановяването на Обединеното кралство е съвсем близо, разделенията в Английската централна банка относно това как ще се развие икономиката се засилват.

Тези разделения снаха очевидни от поредица изказвания на членове на Комитета по паричната политика тази седмица. Те изправят главния икономист на АЦБ Анди Холдейн, който вярва, че Великобритания я очаква рязко възстановяване, срещу служители, включително Силвана Тенейро, които казват, че все още може да са необходими допълнителни стимули.

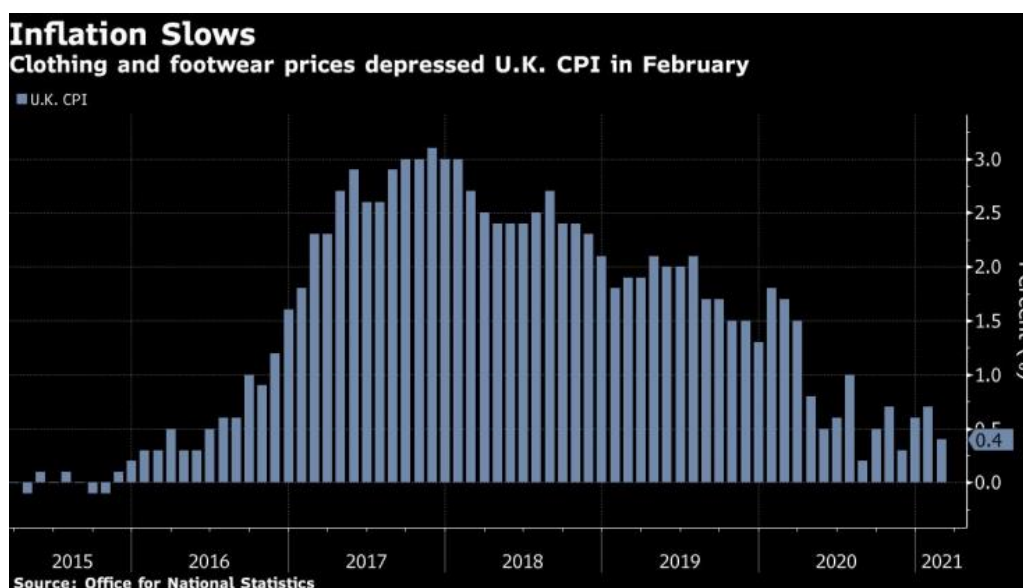

Доходността по 10-годишните британски държавни ценни книжа е стабилна след рязък скок. Графика: Bloomberg

„Кой е прав? Рано е да се каже“, написа Санджай Раджа, икономист в Deutsche Bank, в бележка до клиенти. „Няма да знаем отговора, докато не навлезем по-дълбоко в възстановяването. Трябва да получим реална представа за мащаба и обхвата на възстановяването до четвъртото тримесечие“, пише още той.

Разминаването отразява огромната несигурност, пред която е изправена една икономика, излязла от най-дълбокия си спад през последните 300 години. Оптимизмът, че най-лошото е отминало и че централните банкери скоро може да се насочат към контрола върху инфлацията, накара цените на облигациите да спаднат през последните седмици, вдигайки доходността по тях до нивото от преди една година, когато пандемията започна.

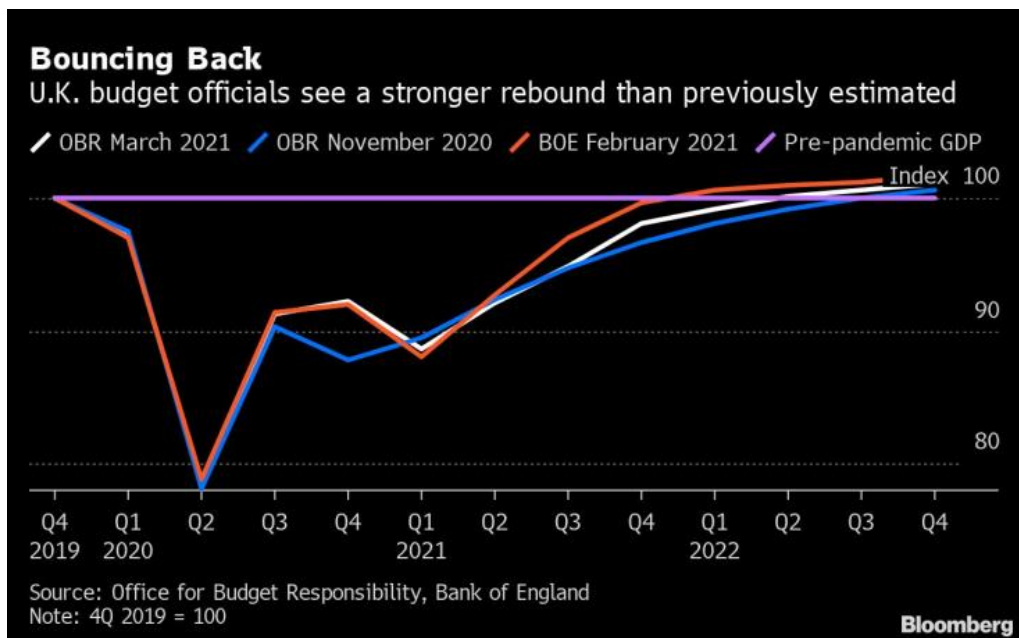
„Въпреки намаляването на негативните рискове, остават и редица сценарии, които бих очаквала да изискват по-разхлабена политика по-късно тази година“, заяви Тенейро, външен член на комисията за определяне на лихвените проценти на АЦБ, в реч пред клонът на Фед в Сан Франциско в петък.

Цените на облеклото и обувките потиснаха инфлацията във Великобритания през февруари. Графика: Bloomberg

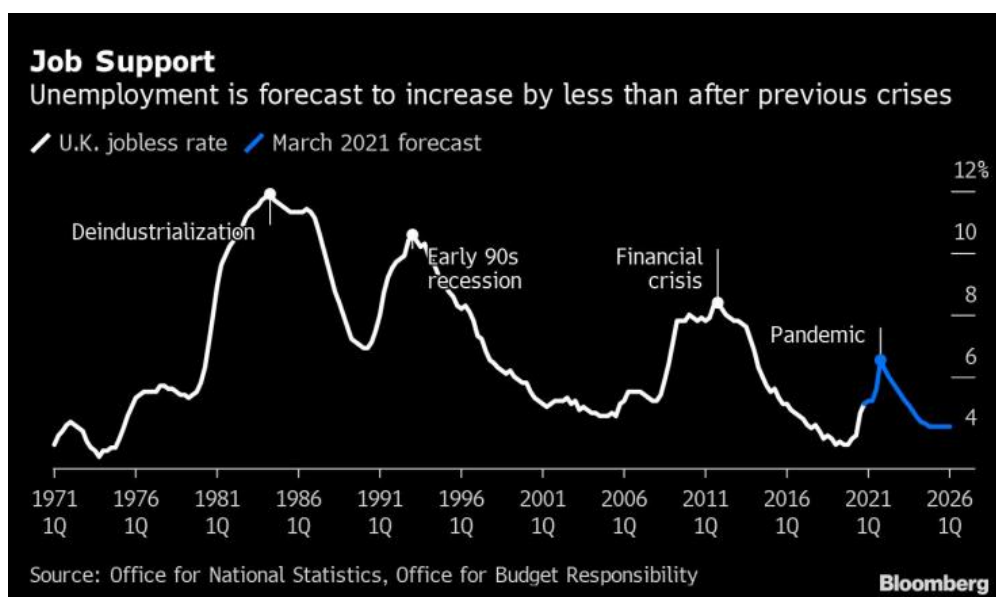
Този коментар контрастира с надеждите на Холдейн за „рязко възстановяване“, които той изрази пред ITV по-рано през седмицата.

Други в АЦБ смятат, че е по-добре да изчакат, преди да действат. Майкъл Сондърс каза, че работата от дома и онлайн пазаруването може да са дали на Великобритания доза допълнителен производствен капацитет, което предполага, че икономиката може да расте по-дълго, без ускорение на инфлацията. Той каза, че ще трябва да види устойчиво покачване на цените, преди да гласува за затягане на политиката.

Властите във Великобритания прогнозираят по-бързо възстановяване от очакваното по-рано. Графика: Bloomberg

Последните правителствени данни показват малка заплахата от рязко ускорения на инфлацията, въпреки прогнозата на централната банка, че целта от 2% ще бъде постигната по-късно тази година. Потребителските цени се повишиха с 0,4% на годишна база през февруари, което бе по-малко от прогнозираното

Очаква се безработицата да нарасне с по-малко отколкото в предишната криза. Графика: Bloomberg

Сондърс каза, че придава по-голяма тежест на данните за безработицата като начин за измерване на силата на икономиката, отколкото на инфлацията, отбелязвайки, че възстановяването няма да се счита за устойчиво, докато процентът на безработица е над 5% - нивото, преобладаващо в тримесечието до януари.

✓ Стоманата е следващото голямо нещо

Производството на стомана генерира между 7% и 10% от глобалните въглеродни емисии

Ако трябва да познаете, кое бихте казали, че допринася повече за въглеродните емисии - въздушният транспорт или производството на стомана? Ако сте предположили въздушния транспорт вместо стоманата, то вие грешите. Производството на стомана генерира между 7% и 10% от глобалните въглеродни емисии - два пъти повече от въздушното пътуване, пише Bloomberg.

Водещите компании сега експериментират с нови техники за намаляване на тези емисии, но това не е лесно. Всъщност това показва защо опитите за намаляването на въглеродните емисии е толкова трудно. Декарбонизирането на производството на стомана изисква комбинация от нови технологии, регулаторни и ценови промени и бизнес иновации - така че това е микрокосмос на по-широкото предизвикателство, пред което са изправени правителствата и корпорациите, когато се стремят да постигнат напредък в защитата на климата.

Стоманата е основна част от съвременната икономика, защото е здрава, гъвкава и дълготрайна. На няколко етапа процесът на създаването ѝ включва въглеродни емисии. Най-голямата част е при е процесът на редукция, при който

кислородът се отстранява от естествената желязна руда, за да се образува пречистен чугун, който след това се комбинира с други елементи, за да се получи стомана.

Кислородът се отделя от рудата, като се смесва с кокс, форма на въглища, и химическата реакция отделя въглероден диоксид. Сместа също трябва да се получава при много високи температури, така че тя изисква значителна енергия, която обикновено включва повече въглеродни емисии.

Възможни са алтернативни подходи за производство на стомана - така наречената „зелена стомана“, но те са по-скъпи. Както Бил Гейтс пише в новата си книга за климата: „Защо го правим по този начин? Защото е евтино и ниемахме стимул да правим промени, поне докато не започнахме да се тревожим за климатичните промени“.

По този начин възниква въпросът колко бързо може да се разшири пазарният дял на "зелената" стомана с течение на времето. Залогът както за компаниите, така и за планетата е висок. Международната агенция по енергетиката прогнозира, че между 2030 и 2050 г. глобалното търсене на стомана ще се увеличи с една трета. McKinsey обаче изчислява, че глобалните стоманодобивни компании ще загубят средно 14% от стойността си, ако не успеят да намалят въздействието си върху околната среда. Консултантската фирма заключава, че „декарбонизацията трябва да бъде основен приоритет за запазване на икономическата конкурентоспособност и запазване на лиценза на индустрията за работа“.

Законодателите по целия свят се фокусират много повече в намаляването на емисиите от автомобили, самолети и електроцентрали. Но те ще успеят да достигнат нулеви нива само ако обърнат внимание и на по-малко бляскави въпроси, като например как може да променим начина, по който се обработва стоманата.

Мениджър

✓ Министър Ангелов: Хората много късно търсят медицинска помощ

Хората много късно търсят медицинска помощ и това води до сериозни увреждания на белите дробове. Това заяви министърът на здравеопазването Костадин Ангелов при посещение в Силистра, съобщава БНР.

„Почти всички са с двустранни пневмонии при сегашната трета вълна за разлика от втората, и нещо, което се наблюдава последните дни - много бързо протичане на клиничната картина“, каза Ангелов след визита в областната болница.

Здравният министър заяви, че в Силистренско има само осем са свободните легла в Covid отделенията, като по последни данни в областта заболяемостта е 904 души на 100 хиляди население.

Тоя заяви, че до седмица ще бъде пуснат в действие новият мобилен корпус за Covid пациенти в Силистренската болница. Здравното министерство ще осигури и финансиране за нов рентгенов апарат за белодробното отделение.

Той коментира и случая с гръцкия студент у нас, за който се твърди, че е починал след ваксинация.

„Това, което знаем, е, че има проблем с този студент от травма на главата от падане вкъщи. По първоначални данни в системата за записване за поставена ваксина срещу COVID-19, неговото ЕГН в нашата страна не съществува в системата, което показва, че в България на него не му е поставяна ваксина“, заяви министър Ангелов като поясни, че все още не е завършила цялостната проверка.

✓ Експерти ще посъветват Европейската комисия да приеме за „зелени“ инвестициите в ядрена енергия

Експерти, натоварени със задачата да преценят дали Европейският съюз трябва да счита инвестициите в ядрената енергия за такива в зелено и устойчиво развитие, ще се обявяват в полза на атомните електроцентрали. Това се посочва в документ, прегледан от Ройтерс.

Европейската комисия опитва да финализира своята таксономия зелено финансиране, която ще реши кои икономически дейности в рамките на ЕС могат да бъдат обозначени като устойчиви инвестиции на база строги екологични критерии.

Миналата година експертите в Брюксел не успяха да постигнат съгласи за това дали атомната енергия заслужава да бъде определяна като „зелена“. Тогава те отбелязаха, че макар емисиите на въглероден диоксид при производството на електроенергия от ядрени реактори да са много ниски, има необходимост от по-задълбочен анализ на въздействието на радиоактивните отпадъци върху околната среда.

Европейската комисия възложи на своята вътрешна научна служба - Съвместният изследователски център (JRC), да състави доклад по въпроса

„При анализите не са открити никакви научно обосновани доказателства, че ядрената енергия причинява повече вреда на човешкото здраве или на околната среда, отколкото другите технологии за производство на електроенергия“, се казва в доклада на JRC.

Според анализа складирането на ядрени отпадъци в дълбоки геоложки хранилища е „подходящо и безопасно“, като за пример се дават Франция и Финландия, които са в напреднал стадии на създаване на такива обекти.

Два експертни комитета ще дискутира констатациите на JRC в продължение на три месеца преди Комисията да вземе окончателно решение.

Страните в ЕС имат различни виждания по въпроса, като този месец Франция, Унгария, Полша, Словакия, Чехия, Румъния, и Словения призоваха Комисията да подкрепи ядрената енергетика.

От другата страна на барикадата са страни като Германия и Австрия, които критикуват ядрената енергия заради радиоактивните отпадъци и високите цени за изграждане и поддръжка на атомните електроцентрали.

✓ Борсите в Европа отново са на червено

Цените на петрола се сринаха с около 2% в понеделник на фона на новината, че 400-метровият контейнеровоз, който блокира Суецкия канал от близо седмица, е започнал да се движи и е частично освободен, предаде Ройтерс.

Към 8:40 часа българско време цената на сорта Brent се понижи с 1,29 долара, или 2%, до 63,28 долара за барел, докато американският лек суров петрол WTI поевтиня с 1,38 долара, или 2,26%, до 59,59 долара за барел.

Тежачият 200 хиляди тона конейнеровоз Ever Given заседна в Суецкия канал във вторник сутринта. Според сайтовете VesselFinder и MyShipTacking задната част кораба се отдалечи от западния бряг на канала.

Стотици други контейнеровози, кораби за насипни товари и натоварени с петрол танкери остават блокирани, но новините за движението на кораба незабавно изпратиха надолу цените на петрола, които се търгуваха смесено през последните няколко дни.

Според анализаторът от OANDA Джефри Хейли тази нестабилност на пазара ще продължи.

„Предвид волатилността през миналата седмица, Brentът изглежда ще се пренесе в долния край на диапазона от 60 до 65 долара за барел, докато американският суров петрол ще се насочи към долната част на рамката 57,50-62,50 долара“, коментира той.

[Cross.bg](#)

✓ Меркел призова федералните премиери да спазват Covid ограниченията заради многото заразени

Германският канцлер Ангела Меркел призова премиерите на 16-те провинции да спазват въведените ограничения заради растящия брой заразени с Covid-19, предаде БТА.

В телевизионно интервю в неделя Меркел каза, че някои провинции не спазват правилото за т.нар. аварийна спиралка при определен брой на инфекциите, както и ги прикани да се откажат от плановете за разхлабване.

Седмдневното равнище на заразените на 100 000 жители вчера беше 129,7 - доста над набелязаните 100, при които е предвидено задействането на т.нар. "аварийна спиралка", отбелязва ДПА.

Меркел посочи и че не е убедена, че взетите досега мерки са достатъчни, за да спрат третата епидемична вълна, както и изтъкна, че страна има, цитирам, възможности за ограничаване на излизанията, както и допълнително ограничаване на контактите, носене на маски и стратегии за тестване навсякъде".

Критики към някои провинции в неделя отправи и Маркус Зюдер - премиер на южната провинция Бавария, според когото на места "не осъзнават сериозността на положението".

✓ Теми и гости в сутрешните блокове на телевизиите

БНТ, „Денят започва“

- Зелените коридори за ваксина срещу COVID-19 в София продължават. На живо: кои болници ще ваксинира през следващите дни?
- Става ли по-опасен коронавирусът и ще успее ли масовата имунизация да пребори болестта? Гост епидемиологът д-р Христиана Бацелова.
- В условия на пандемия как да лекуваме психиката си. Разговор с психиатъра акад. Дроздстой Стоянов.
- Поредно напрежение по оста София - Скопие. Кой подклажда езика на омразата между България и Република Северна Македония? Анализ в студиото.

БТВ, "Тази сутрин"

- "Златните момичета" в студиото на "Тази сутрин" след триумфа на световната купа.
- След кризата в Суецкия канал. Ще продължат ли да растат цените на горивата
- Ще има ли ново удължаване на кредитната ваканция и как ще повлияе на лихвите по заемите? Коментар на Левон Хампарцумян.
- В чест на Татяна Лолова. Ще носи ли градинка, спасена от голямата актриса, името ѝ?

Нова телевизия, „Здравей, България“

- България избира новите депутати. Лидерите на партиите в ефира на NOVA. Очаквайте Христо Иванов - съпредседател на обединение „Демократична България“
- Само по NOVA - говори една от жертвите на групата, обещава бързи печалби чрез търговия с акции на американски компании.
- Как улица от район Панчарево се превърна в двор. Пълен абсурд с Румен Бахов.
- Куче нахапа певицата Йоко Захариев. Защо се налага лекар - съсед да окаже първа помощ на изпълнителката?
- Как се справят спешните медици с все по-големия брой заразени- разговор със спешния медик д-р Десислава Кателиева.
- Питай за ваксините - подходящи ли са ваксините срещу COVID-19 за пациенти с диабет и затлъстяване- отговорите на експертите.
- Продават стари електроуреди като нови в интернет. Лъжат ли ни търговците за качествата на техниката, която купуваме - проверка в „На твоя страна“.
- Кои държави избраха България, за да запишат изпълненията си за Евровизия?

✓ Преглед на печата

Водещи заглавия на първите страници

- . 24 часа - Две пенсии ще по-малко от една за жените с между 9 и 13 хил. лева частен фонд
- в. Труд - Намаляват данъци за подобрения в дома
- в. Телеграф - Първолаци бият 10 км до училище
- в. Монитор - Биеш Швейцария и Италия по ръст на цените на имотите

Водещи заглавия на вътрешните страници

- в. 24 часа - Поне 60 на сто от българите ще се преброят онлайн наесен
- в. 24 часа - От утре изплащат още 250 млн. лв. на вложителите в КТБ АД (н)
- в. Труд - Арестуваха банда фалшиви брокери
- в. Труд - Без грешки България усвоява средства от ЕС
- в. Телеграф - Брюксел не откри грешки в програмите, които изпълняваме
- в. Телеграф - Избираме си ваксина през април
- в. Монитор - Според данните на Националния осигурителен институт: Хоум офисът свали само с 400 трудовете злополуки
- в. Монитор - Зелените коридори за имунизация тръгнаха отново, но без опашли

Водещи интервюта

- в. 24 часа - Веселин Вучков, професор по наказателно-процесуално право: Има дела без нито едно пряко доказателство, но присъда само с косвени трябва да е неопровержима
- в. Труд - Преподавателят по конституционно право доц. Наталия Киселова пред "Труд": Дано занапред не се коват закони на инат и на парче
- в. Телеграф - Курсантът от НВУ "Васил Левски" Геннадий Димитров: Голяма част от сайтовете в даркнет са измама за пари
- в. Монитор - Министърът на икономиката ЛЪЧЕЗАР БОРИСОВ: Държавата може да се включи в капитала на авио фирми като антикризисна мярка

Водещи анализи

- в. 24 часа - Защо тези избори ще са най-сложните
- в. Труд - Пазарът на труда ще се възстановява по-дълго
- в. Телеграф - Край на опашките за първолака
- в. Монитор - Изпити от вкъщи

✓ Предстоящи събития в страната на 29 март

София.

- От 10.00 ч. в зала №3 на Изпълнителна агенция по околна среда ще се състои пресконференция, на която ще бъдат представени резултатите и постиженията от изпълнението на проект „Реализиране на дейности по опазване на естественото състояние на природното местообитание 9130 - буков комплекс в ПР „Богдан" и предприемане на мерки за неговото подобряване".
- От 11.00 ч. Антикорупционният фонд ще представи онлайн резултатите от своя проект „Нарушена легитимност: контролираният и купен вот в България, размер и влияние".
- От 13.00 до 17.00 ч. онлайн ще се проведе Пролетен дискуссионен форум.

Добрич.

- От 14.00 ч. във „Фейсбук" страницата на Младежки център-Добрич ще се проведе #ЗаедноСЕрхи „Здравословно и лесно".
- От 16.00 ч. онлайн ще се проведе публично обсъждане за актуализация на Програмата за капиталови разходи за 2021.

Всички досегашни броеве на "ЕЖЕДНЕВЕН МЕДИЕН МОНИТОРИНГ" от началото на 2020 г. до днес може да намерите на адрес: <http://bica-bg.org/?p=5966> В секция МЕДИИ/ЕЖЕДНЕВЕН МЕДИЕН МОНИТОРИНГ на уебсайта ни е запазен и пълен архив на изданията от 2011 г. до 2019 г.